

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้กับความพร้อมในการเรียนรู้ ด้วยตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

เพชร รองพล¹, มณีนุช รองพล¹ จีรนนท์ แก้วมา² และพัทธ์ธดา ยาประเสริฐ³

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

²วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

³นักวิชาการอิสระ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ 2) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 287 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับมากในทุกด้าน โดยเฉพาะคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนและปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน ($M = 4.32$) 2) ระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองนักศึกษายู่ในระดับมากในทุกด้าน โดยเฉพาะในด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ ($M = 4.30$) และ 3) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาอยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .625$)

คำสำคัญ: สภาพแวดล้อมการเรียนรู้; ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง; ความสัมพันธ์; นักศึกษา

THE STUDY OF RELATIONSHIP BETWEEN THE LEARNING ENVIRONMENT AND SELF - DIRECTED LEARNING READINESS OF STUDENTS UNDERGRADUATE FACULTY OF EDUCATION SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

Peth Rongpol¹, Maneenuch Rongpol¹, Jeeranan Kaewma², and Patrada Yapraser³

¹Faculty of Education, Songkhla Rajabhat University

²College of Innovation and Management, Songkhla Rajabhat University

³Independent scholar

Abstract

The purposes of this research were; 1) to study the level of the learning environment, 2) to study the level of self - directed learning readiness, 3) to study the relationship between learning environment and self - directed learning readiness. The subjects were selected to include 287 students from the faculty of education at Songkhla Rajabhat University. The research tools were composed of a questionnaire about the correlation between learning environment and self - direct learning readiness. The data were analyzed using average, standard deviation, and Pearson correlation coefficient. The research results were as follows: 1) The level of the learning environment for first-year undergraduate students at Songkhla Rajabhat University score was high in aspects; Teacher characteristics and learner interactions ($M = 4.32$). 2) The level of self - directed learning readiness in first - year undergraduate students at Songkhla Rajabhat University score was high in aspects; Responsibility for learning ($M = 4.30$). 3) The moderate positive correlation was found between the learning environment and self - directed learning readiness in first - year undergraduate students, at Songkhla Rajabhat University with the significance level at .01 ($r = .625$).

Keywords: Learning environment, Self - directed learning readiness, Correlation, Students

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสังคมทำให้เกิดความท้าทายด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในการเตรียมนักศึกษาให้พร้อมสำหรับชีวิต ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้โดยเฉพาะลักษณะของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องและมีการจัดระบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมที่ทำให้ลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ซึ่งเหล่านี้มีผลต่อการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว สะดวก ได้ทุกสถานที่และทุกเวลา (Paitoon Sinlarat, 2015) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จึงมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนตลอดจนส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนของนักศึกษาเป็นอย่างมาก การจัดการเรียนการสอนจึงควรต้องตระหนักถึงการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านต่าง ๆ อย่างรอบคอบจึงจะบังเกิดผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างแท้จริง เพราะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคน แต่ในสภาพความเป็นจริงเป็นที่สังเกตว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนต่าง ๆ ไม่ค่อยได้รับความเอาใจใส่จนเกิดผลเสียต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน (Jittanan Supromin, & Pachon Kitrakarn, 2017) ดังนั้น สถาบันการศึกษาจึงควรตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนเพื่อทำความเข้าใจ และจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้การเรียนรู้ของผู้เรียนที่ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และเลือกปัจจัยการจัดสภาพแวดล้อมในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ด้านอาคารเรียนและห้องเรียนทั่วไปด้านห้องปฏิบัติการหรือห้องเรียนเฉพาะวิชา ด้านห้องสมุดและบริการต่าง ๆ ของห้องสมุด ด้านการบริการอินเทอร์เน็ต ด้านโรงอาหาร ด้านสำนักงานต่าง ๆ และบริการของสำนักงาน ด้านสนามกีฬา / พื้นที่ออกกำลังกาย ด้านสถานที่หรือพื้นที่สำหรับกิจกรรมนักศึกษา (พื้นที่สำหรับกลุ่มชมรม / สโมสร) และด้านสภาพแวดล้อมทั่วไปและสถานที่พักผ่อนนอกห้องเรียน เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับนักศึกษา และจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสนับสนุนต่อการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เพียงอย่างเดียวอาจยังไม่เพียงพอต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอนควรให้ความสำคัญถึงความพร้อมในการเรียนรู้ โดยมีการแสวงหาความรู้ การคิด และการพัฒนาสติปัญญาเพื่อให้เป็นไปตามหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต แล้วก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ (Amonlux shounchupon, 2015) ซึ่งในประเด็นด้านความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง กุกลีเอลมีโน (Guglielmino, 1977) กล่าวว่า เป็นลักษณะของบุคคลที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วย การเปิดโอกาสในการเรียนรู้ มโนภาพต่อตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ การริเริ่มและอิสระในการเรียนรู้ การมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง รักการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ การมองอนาคตในแง่ดี และความสามารถในทักษะการศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา หากผู้ใดมีองค์ประกอบเหล่านี้อยู่ในตนเองจะเป็นบุคคลที่เกิดการเรียนรู้ได้อย่างสม่ำเสมอและประสบความสำเร็จในการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยเริ่มจากการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้การสนับสนุน ช่วยเหลือกัน ผู้เรียนเป็นผู้วางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน วินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ ตลอดจนตั้งเป้าหมาย รวมไปถึงออกแบบกลยุทธ์หรือกิจกรรมในการเรียนรู้ ดำเนินการเรียนรู้ตามแผนที่วางไว้ โดยควบคุมการเรียนรู้และประเมินผลการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (Karimov, 2022) อย่างไรก็ตาม อาจารย์ผู้สอนต้องคำนึงถึงความหลากหลายหรือความแตกต่างระหว่างบุคคลร่วมด้วย จำเป็นต้องพิจารณาความสามารถของผู้เรียน และมีบทบาทให้เหมาะสมกับความสามารถผู้เรียน

จากความสำคัญดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการเตรียมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อผู้เรียนเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคแห่งความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากสภาพแวดล้อม

ทางด้านเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันและในการศึกษาปัจจุบัน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาได้เปิดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย แต่ยังคงศึกษาและพัฒนาเกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เป็นทักษะที่ทำให้เกิดความรู้ที่ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวผู้เรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยศึกษาปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม และความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งปัจจัยทั้ง 2 มีผลต่อกันและกัน และจะสนับสนุนการเรียนด้วยตนเอง เพื่อที่จะนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนได้วางแผนปรับปรุง พัฒนาสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง จัดการเรียนการสอนให้สนับสนุนแรงจูงใจของนักศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สมมติฐานการวิจัย

สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ส่วนตามวัตถุประสงค์การวิจัย มีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย และข้อมูลต่าง ๆ ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. สร้างแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และดำเนินการหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการในแต่ละด้านเป็นรายข้อพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) ของแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 0.8 - 1.00 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับแก้ไขตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (try - out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ จากค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนข้อคำถาม (Corrected Item Total Correlation) และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด (Reliability) ด้วยการหา

ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.231 - 0.649 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .890

5. จัดทำแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

6. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 - 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จาก 8 หลักสูตร ได้แก่ การศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ - ภาษาไทย คณิตศาสตร์ พลศึกษา ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ทั่วไป และสังคมศึกษา จำนวน 865 คน ผู้วิจัยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามาเน (Yamane, 1967) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 287 คน

7. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีแต่ละคณะ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

8. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และดำเนินการสรุปผลการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยนำแนวคิดจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยของ สิวราช อินตะวิชัย (Siwarat Intawichai, 2020) กิตติยา โพธิสาเกต และธัชชัย จิตรนันท์ (Kittiya Phothisaket, & Thatchai Chittranun, 2018) ประวีณา โภควณิช (Praweena Pokavanit, 2016) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปประมวลผล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างด้วยร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D.)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน โดยดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างรวม จำนวน 287 คน นำเสนอผลการวิจัยดังนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษาาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยมีเพศหญิง จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 77.7 และเพศชายจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 22.30 เมื่อพิจารณาในแต่ละชั้นปีพบว่า ชั้นปีที่ 3 มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 38.7 รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 33.40 และน้อยที่สุด คือ ชั้นปีที่ 4 จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 27.90 เมื่อพิจารณาจากสาขาวิชาพบว่า สาขาที่มีจำนวนมากที่สุด คือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 55 คน ร้อยละ 19.16 สาขาวิชารองลงมา คือ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 16.72 สาขาที่น้อยที่สุด คือ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 10.10 เมื่อพิจารณาจากเกรดเฉลี่ยผลการเรียน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มากที่สุด คือ เกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่างที่ 3.00 – 3.49 จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมา คือ ผลการเรียนเกรดเฉลี่ย 3.50 – 4.00 มีจำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 และน้อยที่สุด คือ ผลการเรียนเกรดเฉลี่ย 2.00 - 2.49 มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0

1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ตารางที่ 1 แสดงผลของศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของนักศึกษา

ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สภาพแวดล้อมการเรียนรู้	Mean	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านอาคารเรียนและห้องเรียนทั่วไป	4.13	.111	มาก
2. ด้านห้องปฏิบัติการหรือห้องเรียนเฉพาะวิชา	4.01	.031	มาก
3. ด้านห้องสมุดและบริการต่าง ๆ ของห้องสมุด	3.99	.079	มาก
4. ด้านการบริการอินเทอร์เน็ต	3.72	.130	มาก
5. ด้านโรงอาหาร	4.00	.218	มาก
6. ด้านสำนักงานต่างๆ และบริการของสำนักงาน	3.88	.055	มาก
7. ด้านสนามกีฬา / พื้นที่ออกกำลังกาย	3.90	.089	มาก
8. ด้านสถานที่หรือพื้นที่สำหรับกิจกรรมนักศึกษา (พื้นที่สำหรับกลุ่มชมรม / สโมสร)	3.80	.061	มาก
9. ด้านสภาพแวดล้อมทั่วไปและสถานที่พักผ่อนนอกห้องเรียน	3.85	.161	มาก
10. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน	4.09	.082	มาก
11. ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนและปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน	4.32	.020	มาก
12. ด้านคุณลักษณะของนักศึกษา (เพื่อน / รุ่นพี่ / รุ่นน้อง) / วิธีการเรียนและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย	4.24	.062	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาอยู่ในระดับมากในทุกด้าน ได้แก่ คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนและปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน ($M = 4.32$) รองลงมา คือ คุณลักษณะของนักศึกษา (เพื่อน / รุ่นพี่ / รุ่นน้อง)

วิธีการเรียนและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ($M = 4.24$) อาคารเรียนและห้องเรียนทั่วไป ($M = 4.13$) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ($M = 4.09$) ห้องปฏิบัติการหรือห้องเรียนเฉพาะวิชา ($M = 4.01$) โรงอาหาร ($M = 4.00$) ห้องสมุดและบริการต่าง ๆ ของห้องสมุด ($M = 3.99$) สนามกีฬา / พื้นที่ออกกำลังกาย ($M = 3.90$) สำนักงานต่าง ๆ และบริการของสำนักงาน ($M = 3.88$) สภาพแวดล้อมทั่วไปและสถานที่พักผ่อนนอกห้องเรียน ($M = 3.85$) สถานที่หรือพื้นที่สำหรับกิจกรรมนักศึกษา (พื้นที่สำหรับกลุ่มชมรม / สโมสร) ($M = 3.80$) และการบริการอินเทอร์เน็ต ($M = 3.7$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ตารางที่ 2 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา	Mean	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้	4.12	.290	มาก
2. ด้านมีโนภาพต่อตนเองในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ	4.01	.218	มาก
3. ด้านความคิดริเริ่มและอิสระในการเรียนรู้	4.22	.031	มาก
4. ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้	4.30	.066	มาก
5. ด้านมีความรักในการเรียนรู้	4.23	.195	มาก
6. ด้านมีความคิดสร้างสรรค์	4.06	.107	มาก
7. ด้านการมองอนาคตในแง่ดี	4.23	.261	มาก
8. ด้านความสามารถใช้ทักษะศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา	4.03	.350	มาก

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา อยู่ในระดับมากในทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ ($M = 4.30$) รองลงมา คือ ด้านมีความรักในการเรียนรู้ ($M = 4.23$) ด้านการมองอนาคตในแง่ดี ($M = 4.23$) ด้านความคิดริเริ่มและอิสระในการเรียนรู้ ($M = 4.22$) ด้านการเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ ($M = 4.12$) ด้านมีความคิดสร้างสรรค์ ($M = 4.06$) ด้านความสามารถใช้ทักษะศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา ($M = 4.03$) และด้านมีโนภาพต่อตนเองในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ($M = 4.01$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ในภาพรวมระหว่างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ความสัมพันธ์	ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา		ระดับความสัมพันธ์
	Pearson Correlation (r)	Sig (2-tailed)	
สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้	.625	.000**	ปานกลาง

**Correlation is significant at the 0.01 level (2 - tailed)

จากตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในภาพรวมระหว่าง สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พบว่า สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .625 จากเกณฑ์การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) หากมีค่าอยู่ระหว่าง 0.50 - 0.70 (Somphot Aneksuk, 2009) แปลความหมายได้ว่า สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในระดับมากในทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีการจัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนต่อการศึกษให้กับนักศึกษา มีการจัดระเบียบ สนับสนุนให้นักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยสามารถที่จะเกิดการเรียนรู้ได้ นโยบายการบริหารที่ให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนเพื่อให้เอื้อประโยชน์กับการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการจัดอาคารเรียนที่มีอุปกรณ์การเรียนการสอนพร้อม มีห้องสมุดที่จัดหาทรัพยากรสารสนเทศในด้านต่าง ๆ มาให้บริการ หรือในส่วนของบริการอินเทอร์เน็ต เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการใช้งานเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และวิจัย รวมไปถึงการพัฒนาบุคลากรที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ วิชานา อับดุลเลาะ และวุฒิชัย เนียมเทศ (Wisana Abdulloh, & Wuttichai Niemted, 2020) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางด้านกายภาพและทางด้านจิตวิทยา ทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียนควรจัดให้มีความเหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้ ควรสร้างสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดี ความรู้สึกที่ดีให้เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีแรงบันดาลใจและมีความรู้สึกที่ดีจนนำไปสู่การเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนและปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากคุณลักษณะของอาจารย์ที่พึงประสงค์จะต้องมีทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ พฤติกรรม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา มีจรรยาบรรณของความเป็นครู ทั้งในทางด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการให้คำปรึกษา สอดคล้องกับ ประสาท อิศรปรีดา และธีรประภา ทองวิเศษ (Prasart Isarapreedha, & Teeraprapa Thongwiseth, 2017)

กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอน เพราะมีอิทธิพลโดยตรงต่อการจัดการชั้นเรียน เจตคติและแรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียนในทุกสาขาวิชาที่ศึกษา ดังนั้น คุณภาพการศึกษาขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านคุณลักษณะอาจารย์เป็นอย่างมากและควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะอาจารย์เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักศึกษาพฤติกรรมที่ดีย่อมส่งผลให้พฤติกรรมด้านการเรียนหรือความประพฤติของนักศึกษาดำเนินไปในทางที่ดี

2. การศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับมากในทุกด้าน แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความพร้อมมีจุดมุ่งหมายในการเรียนที่มาจากความต้องการของตนเอง ประกอบกับมีแนวทางและการรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง ตั้งเป้าหมาย ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ดำเนินการเรียนรู้ตามแผนการที่วางไว้ และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีอาจารย์ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ดังที่ รังสรรค์ โฉมยา กรรณิกา พันธุ์ศรี และอารยา ปิยะกุล (Rungson Chomeya, Gunniga Phansri, & Araya Piyakun, 2022) กล่าวว่า ลักษณะของความพร้อมในการเรียนรู้ต้อง ประกอบด้วย การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน มโนคติของตนเองในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน ความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง ความรักในการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ การมองอนาคตในแง่ดี และทักษะในการแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับการศึกษาของ ฌอลงชัย ชิวสุทรสกุล อาจนรงค์ มโนสุทธิฤทธิ์ และสุภาวดี อีสณพงษ์ (Chalongchai Thewasuthornsakul, Atnarong Manosutirit, & Supawadee Isanapong, 2014) ที่ได้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองและพบว่า นักศึกษาที่เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีการพัฒนาด้านวางแผนการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบ พัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้และทักษะการคิดขั้นสูงซึ่งเป็นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนี้ยังค้นพบเพิ่มเติมว่าความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พบว่า สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง แสดงถึงว่า ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากข้อจำกัดของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์หรือส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา เช่น ปัจจัยภายในบุคคลซึ่งเป็นปัจจัยที่ควบคุมยาก หรือปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่อาจยังไม่สามารถจัดการได้มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร แต่ทั้งนี้สามารถบริหารจัดการให้ดีขึ้นได้ด้วยวิถีทางของการประกันคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับอาทิตยา ดวงมณี และคณะ (Athitaya Duangmanee et al., 2017) ที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกพบว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ ผู้บริหารของสถาบันจึงควรปรับปรุงหรือพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ยังมีความเหมาะสมมากขึ้น เช่น ห้องฝึกปฏิบัติการ สถานที่นั่งทำงาน ห้องประชุมกลุ่มย่อย สื่อการเรียนการสอน และคอมพิวเตอร์ ให้มีความทันสมัย และเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน เพื่อให้ให้นักศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วย

การนำตนเอง ดังนั้น การจัดการสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองจะต้องให้ความสำคัญกับปัจจัยทั้งภายนอกและภายใน เพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพนำไปสู่การสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งทางด้านวิชาชีพและวิชาการในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารงานของมหาวิทยาลัยซึ่งจะส่งผลต่อการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดและสามารถแข่งขันได้ในทุกสภาพการณ์ในยุคปัจจุบันต่อไป

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

- 1.1 มหาวิทยาลัยควรจัดลำดับความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ เพื่อนำมากำหนดเป็นวาระพัฒนามหาวิทยาลัย แผนพัฒนามหาวิทยาลัย หรือกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยต่อไปอย่างเป็นรูปธรรม
- 1.2 ผู้ที่เกี่ยวข้องควรจัดโครงการอบรมหรือจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะเทคนิคการสอนให้กับอาจารย์ทุกคน เพื่อให้อาจารย์สามารถนำไปปรับใช้กับนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.3 ผู้รับผิดชอบงานพัฒนานักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษา ควรให้ความสำคัญกับการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างในกลุ่มสาขาวิชาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบ Online หรือ On site โดยส่งเสริมให้นักศึกษาช่วยเหลือกันทั้งในเรื่องการเรียน หรือการใช้ชีวิตส่วนตัวที่จะทำให้ นักศึกษาสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

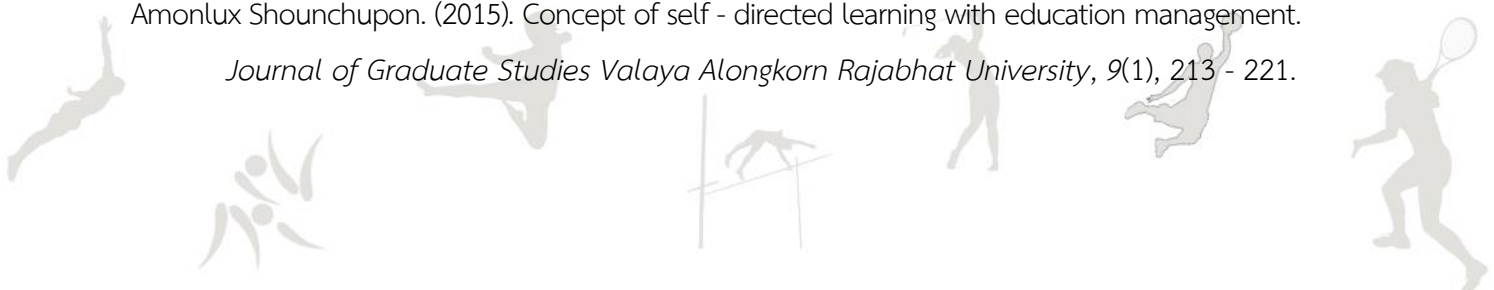
- 2.1 ควรวิจัยหรือพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมหรือการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา โดยมุ่งเน้นที่คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน ปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน และคุณลักษณะของนักศึกษา ร่วมกับการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางจิตวิทยา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่อไป
- 2.2 ควรศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาในทุกชั้นปีในรูปแบบออนไลน์ เพื่อนำองค์ความรู้มาพัฒนานักศึกษาให้มีความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง
- 2.3 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาที่ส่งผลต่อผู้เรียนเพิ่มเติม เพื่อจะทำให้ทราบถึงตัวแปรที่จะส่งผลต่อปัจจัยภายในของผู้เรียนที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณทุนสนับสนุนการวิจัยจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

References

- Abualrub, I., & Stensaker, B. (2018). How are universities responding to demands for an improved learning environment? *Journal of Further and Higher Education*, 42(5), 721 - 732.
- Amonlux Shounchupon. (2015). Concept of self - directed learning with education management. *Journal of Graduate Studies Valaya Alongkorn Rajabhat University*, 9(1), 213 - 221.

- Athitaya Duangmanee et al. (2017). Relationship between learning environment factors and self - directed learning readiness of nursing students at Royal Thai Navy College of Nursing. *Royal Thai Navy Medical Journal*, 44(2), 19 - 35.
- Chalongchai Thewasuthornsakul, Atnarong Manosutirit, & Supawadee Isanapong. (2014). *Develop self - directed learning model for community college students in Thailand by lesson study* (Research Report). Chonburi: Burapha university.
- Guglielmino, L. M. (1977). *Development of the Self - Directed Learning Readiness Scale*. University of Georgia.
- Jittanan Supromin, & Pachen Kitrakarn. (2017). The guideline development of learning environment management for schools under secondary educational service area office 19. *Graduate Studies Journal Sakon Nakhon Rajabhat University*, 14(67), 91 - 100.
- Karimov, M. (2022). Reflective writing: An effective way of boosting student's self - directed learning attitude. *Spanish Journal of Innovation and Integrity*, 5, 142 - 144.
- Kittiya Phothisaket, & Thatchai Chittranun. (2018). Developing a guideline to manage internal learning environment in the private schools of Tharae - Nongsaeng Archdiocese. *Nakhon Phanom University Journal*, 8(2), May – August. 54 - 62.
- Paitoon Sinlarat. (2015). *Introduction to Educational Philosophy* (10th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Prasart Isarapreeda, & Teeraprapa Thongwiseth. (2017). Teacher - student interpersonal behavior: Theoretical model, assessment, and research review. *Journal of Education Studie*, 45(3), 206 - 220.
- Praweena Pokavanit. (2016). *Environmental management guidelines to enhance learning for inclusive education in primary schools in Pathum Thani Province* (Master's thesis), Rajamangala University of Technology Thanyaburi. Retrieved from <http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/handle/123456789/3105>
- Rungson Chomeya., Guniga Phansri., & Araya Piyakun. (2022). Students' self - directed learning behavior: Cross cultural research (Thailand and Australia). *Kasetsart Journal of Social Sciences*, 43(2), 279 - 284.
- Siwarat Intawichai. (2020). *The study of learning environment for promote creative thinking of schools under the secondary educational service area office 8 Ratchaburi Province* (Master's thesis), Silpakorn University. Retrieved from <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3530/1/60260307.pdf>
- Somphot Aneksuk. (2009). *Statistical Methods for Research* (3rd ed.). Chonburi: Department of Educational Research and Measurement, Burapha University.

- Wisana Abdulloh, & Wuttichai Niemted. (2020). Arrangement of learning environment to promote learning skills in the 21st century “Concept theory and practice”. *Princess of Naradhiwas University Journal of Humanities and Social Sciences*, 7(2), 227 - 246.
- Yamane Taro. (1967). *Statistics, An Introductory Analysis* (2nd ed.). New York: Harper and Row.

Received: June 17, 2022

Revised: July 14, 2022

Accepted: July 18, 2022

